Dosarul nr. 4r-185/24 Judecătoria Chișinău (sediul Buiucani)
4-23092680-02-4r-17012024 Judecător: Cristina Cheptea

D E C I Z I E

15 iulie 2024 mun. Chișinău

Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău
Având în componența sa:
Președintele ședinței de judecată Spoială Alexandru
Judecătorii Chiroșca Igor și Băbălău Denis

a judecat, în lipsa participanților la proces, în ordine de recurs, recursul agentului constatator IP Botanica, Tătaru Criscentian și recursul lui Sava Elena declarat împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) nr. 5r-4053 din 26 decembrie 2023, la contestaţia depusă de Andrei Casimov împotriva procesului-verbal cu privire la contravenţie Seria ***** şi a deciziei agentului constatator din 05 iunie 2023.

Procedura de citare legal executată.

Asupra recursului, în baza materialelor din dosar şi a argumentelor prezentate în ședința de judecată, Colegiul penal, -

C O N S T A T Ă:

1. Andrei Casimov a depus în instanţă contestaţie împotriva procesului-verbal cu privire la contravenţie Seria ***** şi a deciziei agentului constatator din 05 iunie 2023, prin care a solicitat admiterea contestaţiei, anularea deciziei de sancţionare în baza art. 354 alin. 1 Cod Contravenţional al RMoldova, emise de agentul constatator din cadrul IP Botanica, pe motivul inexistenţei faptei.

2. Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) nr. 5r-4053 din 26 decembrie 2023, a fost admisă contestaţia depusă de Andrei Casimov împotriva procesului-verbal cu privire la contravenţie Seria ***** şi a deciziei agentului constatator din 05 iunie 2023, și anulat procesul-verbal cu privire la contravenţie Seria ***** şi a deciziei agentului constatator din cadrul IP Botanica, emise la 05 iunie 2023, cu încetarea procesului contravenţional pornit în privinţa lui Andrei Casimov în baza art. 354 alin. 1 Cod Contravenţional al RMoldova, pe motivul inexistenţei faptei.

3. Împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) nr. 5r-4053 din 26 decembrie 2023, agentul constatator IP Botanica, Tătaru Criscentian a declarat recurs,

solicitând admiterea recursului, casarea hotărârii instanţei Judecătoriei Chisinău, sediul Buiucani din 26 decembrie 202 (judecător Cristina Cheptea), prin care a fost admisă încetarea procesului-verbal cu privire 1 contravenţie seria: *****, întocmit la data de 05.06.2023, de către agentul constatate Tătaru Criscentian, în baza art. 354 alin. (1), Cod Contravenţional şi anularea deciziei d sancţionare a cet. Casimov Andrei, pronunţarea unei noi decizii prin care să fie casată hotărârea atacată şi dispunere rejudecării cauzei în primă instanţă.

4. În motivarea cerințelor sale a invocat că la emiterea încheierii în cauză instanţa a interpretat greşit cadrul legal şi nu s-, expus deloc asupra faptei contravenţionale şi probelor anexate la dosar.

5. Împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) nr. 5r-4053 din 26 decembrie 2023, a declarat recurs și Sava Elena prin care solicită admiterea recursului, cu casarea actului judecătoresc astfel contestat/criticat din 26 decembrie an. 2023 - pentru motiv că cauza a fost judecată fără înştiinţarea/citarea victimei (art. 466 lit. c) Cod contravenţional), cu dispunerea rejudecării cauzei contravenţionale în prima instanţă, pentru încălcări ale normelor de procedură (art. 473 alin. (1), pct. 1), lit. c) Cod Contravenţional).

6. Conform art.471 alin. (1)-(2) din Codul contravențional, *recursul se judecă de un complet din 3 judecători, fără prezența părților. Instanța de recurs fixează data examinării recursului și dispune să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului de depunere a referinței.*

7. Colegiul penal, ținând cont de faptul că, speța deferită justiției nu reprezintă o cauză de un interes deosebit pentru jurisprudență care ar impune prezența părților nemijlocit în ședință de judecată, prin prisma dispoziţiei generale din art. 471 alin.(1) din Codul contravenţional, a procedat la examinarea cauzei contravenționale fără prezența părților, dar cu acordarea dreptului participanților la proces de a depune referințe.

8. *Analizând şi apreciind motivele invocate în recurs, în cumul cu materialele cauzei penale şi prevederile legale pertinente, Colegiul penal conchide că, recursul declarat este fondat şi pasibil de a fi admis, cu casarea hotărârii instanței de fond și remiterea cauzei la rejudecare, din următoarele considerente.*

9. Potrivit prevederilor art.473 alin. (1) pct.2) lit. c) din Codul contravenţional, *după examinarea recursului, instanța de recurs admite recursul, casând hotărârea atacată, parțial sau integral, și dispune rejudecarea cauzei în primă instanță dacă este necesară administrarea de probe suplimentare.*

10. Colegiul penal reiterează că, instanța de recurs dispune rejudecarea cauzei în primă instanță dacă este necesară administrarea de probe suplimentare, dacă a constatat încălcări ale normelor de procedură privind formarea completului instanței de judecată, privind citarea obligatorie a părților, privind respectarea dreptului la apărare și a dreptului la interpret, precum și dacă a constatat încălcări ale prevederilor art.33-35 din Codul de procedură penală aplicate corespunzător.

11. De asemenea, instanța de recurs reiterează, că în conformitate cu prevederilor art.458 din Codul contravențional, *la examinarea cauzei contravenționale în fond, instanța de judecată urma să soluționeze următoarele chestiuni: caracterul veridic al contravenției imputate, existența cauzelor care înlătură caracterul contravențional al faptei, vinovăția persoanei, în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional, existența circumstanțelor atenuante și/sau agravante, necesitatea sancționării și, după caz, caracterul sancțiunii contravenționale, alte aspecte importante pentru soluționarea justă a cauzei, iar instanța de recurs urmează în acest context să verifice dacă instanța de fond a respectat aceste condiții ce duc la legalitatea și temeinicia hotărârii emise.*

12. În temeiul prevederilor art.462 alin. (1) din Codul contravențional, *hotărârea judecătorească trebuie să fie legală, întemeiată și motivată.*

13. Cu titlu de principiu, instanța de recurs relevă că, domeniul contravențional a fost asimilat „acuzațiilor în materie penală", în înțelesul european autonom al art.6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

14. Analizând situația de fapt a cauzelor *Ziliberberg contra Moldovei*, hotărâre din 01.02.2005, §35 și *Anghel contra României*, hotărâre din 04.10.2007, §52, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a notat că în aceste spețe predomină elementele care sugerează că a fost vorba de acuzații penale. Astfel, în materie contravențională au fost recunoscute garanțiile procedurale specifice materiei penale, printre care și prezumția de nevinovăție, prevăzută de art.6 §2 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

15. Verificând legalitatea, obiectivitatea și corectitudinea hotărârii contestate, în raport cu motivele invocate de recurent, Colegiul penal constată că, deși prima instanță își întemeiază concluzia și apreciază circumstanțele de fapt a cauzei prin prisma normelor legale care statuează că, autoritatea competentă să soluționeze cauza contravențională are obligația de a lua toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă și obiectivă, a circumstanțelor cauzei, de a evidenția atât circumstanțele care dovedesc vinovăția persoanei, cât și cele care dezvinovățesc persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional, precum și circumstanțele atenuante sau agravante, instanța emite o hotărâre care nu este clară și temeinică, fiind contrară normelor legale ce guvernează spețа dedusă judecății.

16. Instanța de recurs reține că, la data de 05 iunie 2023 de către agentul constatator al SP-4 al IP Botanica, DP Chișinău, în persoana subofițerului superior Tătaru Criscentian a fost întocmit procesul-verbal cu privire la contravenţie în privinţa lui Andrei Casimov în temeiul art. 354 alin. 1 Cod Contravenţional al Republicii Moldova, reținând în acțiunile acestuia faptul, că la 06 mai 2023, ora 20:30, aflându-se în mun. Chișinău, *****, în scara blocului locativ a tulburat liniștea şi ordinea publică (f.d. 7).

17. Prin decizia agentului constatator din 05.06.2023 Andrei Casimov a fost sancţionat cu amendă în mărime de 6 unităţi convenţionale, echivalentul a 300 lei

MD. Procesul-verbal cu privire la contravenţie a fost întocmit în prezenţa contravenientului, care nu a semnat actul întocmit şi nu a primit copia acestuia, fapt confirmat de către un martor-asistent (f.d. 7), copiei acestuia fiindu-i remisă lui Andrei Casimov prin intermediul poştei (f.d. 6).

18. Prin contestaţa formulată împotriva procesului-verbal cu privire la contravenţie Seria ***** şi a deciziei agentului constatator din 05 iunie 2023 a solicitat admiterea contestaţiei, anularea deciziei de sancţionare în baza art. 354 alin. 1 Cod Contravenţional al RMoldova, emise de agentul constatator din cadrul IP Botanica, pe motivul inexistenţei faptei.

19. Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) nr. 5r-4053 din 26 decembrie 2023, a fost admisă contestaţia depusă de Andrei Casimov împotriva procesului-verbal cu privire la contravenţie Seria ***** şi a deciziei agentului constatator din 05 iunie 2023, și anulat procesul-verbal cu privire la contravenţie Seria ***** şi a deciziei agentului constatator din cadrul IP Botanica, emise la 05 iunie 2023, cu încetarea procesului contravenţional pornit în privinţa lui Andrei Casimov în baza art. 354 alin. 1 Cod Contravenţional al RMoldova, pe motivul inexistenţei faptei.

20. Potrivit art. 448 din Codul contravențional, *contravenientul, victima sau reprezentantul acestora, procurorul, dacă este parte în cauza contravențională, în cazul în care nu sînt de acord cu decizia agentului constatator sau în cazul în care aceasta a fost emisă cu încălcarea normelor procesuale stabilite de prezentul cod, sînt în drept să conteste decizia emisă asupra cauzei contravenționale. Termenul de contestare a deciziei agentului constatator este de 15 zile de la data emiterii acesteia sau, pentru părțile care nu au fost prezente la ședința de examinare a cauzei contravenționale, de la data înmînării copiei de pe decizia respectivă în condițiile art. 447[1] alin. (8). În cazul omiterii termenului prevăzut la alin. (1) din motive întemeiate, dar nu mai tîrziu de 15 zile de la data începerii executării sancțiunii sau a perceperii despăgubirii materiale, persoana față de care a fost emisă decizia poate fi repusă în termen, la cerere, de către instanța de judecată competentă să examineze contestația. Persoana față de care a fost emisă decizia şi care a lipsit atît la examinarea cauzei, cît şi la pronunțarea deciziei şi nu a fost informată despre decizia emisă poate contesta decizia agentului constatator şi peste termen, dar nu mai tîrziu de 15 zile de la data începerii executării sancțiunii contravenționale sau a perceperii despăgubirii materiale. Contestația împotriva deciziei emise asupra cauzei contravenționale se depune la autoritatea din care face parte agentul constatator, conform competenței teritoriale, care a examinat cauza. În cel mult 5 zile lucrătoare de la data depunerii, agentul constatator expediază contestația şi dosarul cauzei contravenționale în instanța de judecată competentă. Contestația depusă conform alin. (1) suspendă executarea sancțiunii contravenționale aplicată prin procesul-verbal cu privire la contravenție sau prin decizia agentului constatator. În cazul prevăzut la alin. (2), pînă la soluționarea repunerii în termen, instanța de judecată poate suspenda executarea deciziei. Depunerea contestației peste termen, conform alin. (3), nu suspendă*

executarea deciziei agentului constatator. Instanța de judecată care examinează contestația poate suspenda executarea deciziei atacate.Persoana care face contestație împotriva deciziei de aplicare a sancțiunii contravenționale nu plăteşte taxă de stat.

21. Într-o aceeași ordine de idei, Colegiul penal relevă că, instanța de fond, a criticat activitatea agentului constatator sub aspectul administrării probatoriului în sensul acuzării, constatând nerespectarea mai multor prevederi legale, ceea ce în consecință a dus la concluzia că vina contravenientului nu a fost probată.

22. Colegiul penal constată că, instanța de fond, urma să dea apreciere materialelor dosarului contravențional și să se expună asupra pertinenței și concludenții acestora. Mai ales că, acuzația în materie contravențională este de un grad de intensitate mai scăzut decât în materia penală, ceea ce, pe cale de consecință, scade și din intensitatea rigorilor formale la administrarea probatoriului de către agentul constatator.

23. Nu în ultimul rând, urmează a fi menționat că, instanța de judecată, constatând activitatea defectuoasă a agentului constatator pe parcursul procedurii contravenționale, este în drept să clarifice aspectele neclare, având posibilitate să administreze și alte probe, la cererea părților, și cu respectarea dreptului acestora la un proces echitabil.

24. Totodată, instanța de recurs subliniază că, instanța de judecată, apreciind probatoriul administrat la caz, în conformitate cu art.458 alin.(1) din Codul contravențional urma să stabilească caracterul veridic al contravenției imputate, vinovăţia persoanei în a cărei privinţă a fost pornit procesul contravențional, existenţa circumstanțelor atenuante şi/sau agravante, necesitatea sancționării şi, după caz, caracterul sancţiunii contravenţionale.

25. Prin urmare, admiterea contestației și încetarea procesului contravențional în baza articolului 461 din Codul contravențional pe motive pur formale, reprezintă garanții excesive pentru contravenient. Așadar, instanța de fond, la adoptarea hotărârii s-a limitat doar la expunerea unor temeiuri formale și nefondate, făcând totalmente abstracție de la aspectul faptic, fiind omisă o analiză multilaterală și coerentă a tuturor probelor din materialul contravențional prezentat, legătura între ele, nefiind motivată concluzia instanței în ce privește acceptarea unor probe, și respectiv, respingerea altora.

26. În conjunctura celor expuse, se atestă faptul că instanța de judecată a lăsat fără apreciere concluziile puse la baza constatării faptei și a încadrării juridice a acesteia, precum și raportul agentului constatator din 06.05.2023 precum și explicațiile expuse de către Sava Elena.

27. Într-o aceeași ordine de idei, Colegiul penal relevă că, instanța de fond a considerat procesul-verbal cu privire la contravenţie este lovit de nulitate absolută.

28. Colegiul penal însă consideră că, respectarea exigenţelor legale prevăzute la art. 443 al Codului contravenţional sunt impuse agentului constatator la întocmirea procesului - verbal cu privire la contravenţie prin prisma art.445 al Codului

contravenţional. Or, condiţiile de valabilitate a actelor administrative sunt respectarea competenţei, a formei şi procedurii de emitere a actului, a conformităţii conţinutului actului cu actele juridice cu forţă superioară (obiect licit), precum şi cu scopul legii (cauză licită).

29. Astfel, se atestă că instanța de fond pripit a ajuns la concluzia de a înceta procesul contravențional, pe motivul nulității procesul-verbal cu privire la contravenţie seria or, *prin Hotărîrea Curţii Constituţionale nr.32 din 29.11.2018,* a fost admisă excepţia de neconstituţionalitate şi au fost declarate neconstituţionale art.445 şi textul "şi 445" din articolul 461 Cod Contravenţional Curtea a dispus că, până la modificarea legii contravenţionale de către Parlament, instanţele de judecată trebuie să constate, în fiecare caz particular, dacă lipsa unei menţiuni în procesul-verbal nu poate fi înlăturată decât prin anularea procesului-verbal de constatare a contravenţiei sau dacă aceasta poate fi acoperită (confirmată) de către instanţa de judecată, astfel de către instanța de fond nu a verificat dacă omisiunile făcute în procesul verbal afectează fondul cauzei.

30. În consecință, Colegiul penal a reținut că, instanța de fond a examinat cauza în mod superficial și unilateral, fără a da o apreciere obiectivă probelor din dosar, adică prezenței sau lipsei probelor anexate la materialele cauzei pentru confirmarea vinovăției sau nevinovăției contravenientei. În aceste circumstanțe se denotă faptul că instanța nu a examinat complet și obiectiv cauza contravențională dată, iar la emiterea hotărârii nu a dat deplină importanță prevederilor art.448 din Codul contravențional.

31. Prin urmare, rezultă că în hotărâre nu sunt analizate probele pe care instanța își întemeiază soluția, nu s-a făcut o analiză multilaterală și coerentă a tuturor probelor din materialul contravențional prezentat, legătura între ele, nefiind motivată concluzia instanței în ce privește acceptarea unor probe, și respectiv, respingerea altora.

32. În acest sens, Colegiul penal conchide că, eroarea admisă de către instanţa de fond echivalează cu nerezolvarea fondului cauzei, ceea ce implică casarea hotărârii integral, cu remiterea cauzei la rejudecare de către instanţa de fond, în alt complet de judecată, pentru înlăturarea erorilor admise.

33. În această ordine de idei, instanța de recurs subliniază că, în temeiul prevederilor procedurale de examinarea a cauzei, inclusiv în ordine contravențională, la o nouă rejudecare, instanța de fond urmează să țină cont de precizările instanței de recurs, or, pentru instanţa de rejudecare, indicaţiile instanţei de recurs sunt obligatorii în măsura în care situaţia de fapt rămâne cea care a existat la soluţionarea recursului.

34. Conform art. 20 a Constituției Republicii Moldova, *orice persoană are dreptul la satisfacţie efectiva din partea instanţelor judecătoreşti atunci când drepturile, libertăţile şi interesele acesteia au fost violate.*

35. CEDO, în speța *Luka contra României* a evidențiat că art. 6 implică faptul că deciziile instanțelor trebuie să precizeze în mod suficient motivele pe care se întemeiază, astfel încât să arate că părţile au fost ascultate şi să garanteze posibilitatea unui control public al administrării justiției. Altfel spus, art. 6 îi atribuie „instanţei"

obligația de a efectua o examinare efectivă a motivelor, argumentelor şi probelor părților, cu excepția cazului în care se apreciază relevanța acestora şi fără a fi înțeleasă ca implicând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (*Van de Hurk împotriva Ţărilor de Jos, citată anterior, p. 19-20, pct. 59 şi 61*). Curtea evidențiază că trebuie să se țină seama de relevanța şi incidența argumentului sau motivului cu privire la care instanța nu s-a pronunțat la încheierea cauzei (*Jahnke şi Lenoble împotriva Franţei (dec.), nr. 40490/98, CEDO 2001-IX; şi Dima împotriva României, 16 noiembrie 2006*).

36. Colegiul penal consideră că, argumentele invocate de participanții la proces sunt importante pentru rezultatul procesului şi necesită un răspuns concret în hotărâre. Pe când abținerea instanței ierarhic inferioare de furnizarea unui răspuns explicit la un şir de argumente invocate, constituie o încălcare a art. 6 alin. (1) CEDO, deoarece participanților nu le-a fost acordată posibilitatea de a şti dacă aceste argumente au fost neglijate sau respinse, şi în ultimul caz, cauzele acestei respingeri.

37. Procedând în asemenea mod, instanța de fond n-a acordat deplină eficiență prevederilor legale astfel, la judecarea cauzei, se constată erori judiciare. Aceste erori judiciare se exprimă prin modul de cercetare şi apreciere a probelor prezentate de părți, de gradul de percepție şi analiză a materialului cauzei raportat la conținutul normativ pe care se bazează cererea, astfel nemotivarea hotărârii, prin prisma practicii CEDO se echivalează cu neexaminarea fondului cauzei.

38. Elucidarea tuturor împrejurărilor menționate are o mare importanță la examinarea corectă a cauzei, ceea ce instanța care a examinat fondul nu a efectuat, prin ce au fost încălcate normele dreptului procedural şi dreptul la un proces echitabil, care neapărat servește drept temei pentru anularea încheierii atacate şi remiterea cauzei la o nouă reexaminare, în aceeași instanță, în alt complet de judecată. Astfel, reieșind din faptul că erorile admise de către instanța de fond nu pot fi reparate de către instanța de recurs, Colegiul penal va remite cauza dată la o nouă reexaminare în instanța de fond.

39. La o nouă examinare, instanța de fond urmează să țină cont de cele enunțate mai sus şi să emită o hotărâre legală, întemeiată şi motivată în strictă conformitate cu prevederile legislației în vigoare.

40. În conformitate cu prevederile art. art. 473 alin.(1) pct.2) lit. c), 474 din Codul contravențional, Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău,–

D E C I D E :

Admite recursul declarat de agentul constatator IP Botanica, Tătaru Criscentian şi recursul formulat de Sava Elena casează hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) nr. 5r-4053 din 26 decembrie 2023 şi remite cauza respectivă la rejudecare în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecător:	Spoială Alexandru
Judecător	Chiroșca Igor
Judecător	Băbălău Denis